

СУЧАСНИЙ СТАН ОЦІНКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Анотація. У статті представлені результати аналізу платоспроможності страхових компаній, які надають послуги з ризикового страхування. Для використання в практичній діяльності страховиків запропоновано індикатори платоспроможності, а саме: мінімальний рівень платоспроможності та контрольний рівень платоспроможності.

Ключові слова: платоспроможність страхової компанії, рівень достатності покриття власними коштами, фактична платоспроможність, нормативна платоспроможність, ділова активність, мінімальний рівень платоспроможності, контрольний рівень платоспроможності.

Постановка проблеми. Успішне функціонування страхових компаній значною мірою залежить від рівня їхньої фінансової стійкості та платоспроможності. Лише за умови належних рівнів фінансової стійкості і платоспроможності страхові компанії спроможні генерувати чинники позитивних кількісних і якісних змін для нормального функціонування сьогодні і забезпечення зростання власного фінансового потенціалу в майбутньому. Тому нині в Україні забезпечення платоспроможності страховиків – одне з пріоритетних завдань, особливо з урахуванням інтенсифікації багатоманітних та різноспрямованих процесів, які супроводжують економічну глобалізацію. Необхідно враховувати і той факт, що неплатоспроможність страховиків може негативно позначатися на фінансових результатах діяльності інших учасників страхових відносин. Для власників бізнесу це, зрештою, може означати втрату інвестиційного капіталу, а для клієнтів – зниження привабливості страхування. Крім того, неплатоспроможність однієї страхової компанії може спричинити неплатоспроможність решти страховиків та інших учасників страхових відносин, генеруючи «ланцюг неплатежів». Низька надійність страховиків обмежує можливості залучення тимчасово вільних грошових коштів до інвестиційного процесу, що, у свою чергу, негативно позначається на економіці в цілому.

Саме тому актуальності нині набувають дослідження теоретико-методологічних та організаційно-методичних питань забезпечення платоспроможності страхових компаній і розробка системи аналітичних засобів та інструментів її оцінки.

Проблематиці забезпечення платоспроможності страхових компаній приділяється особлива увага органами державного регулювання різних країн. Необхідно відзначити і той факт, що в міжнародній страховій практиці навіть за умови стабільної макроекономічної ситуації заходи з забезпечення платоспроможності страхових компаній періодично переглядаються та регулярно підвищуються вимоги до їхньої фінансової стійкості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження вітчизняними та закордонними вченими питань, пов'язаних із теоретичною сутністю

платоспроможності страхових компаній, знайшли відображення в працях В. Д. Базилевича, В. Д. Бігдаш, Н. М. Внукової, О. Д. Вовчак, Н. Б. Грищенко, Є. Ф. Дюжикова, А. М. Єрмошенко, Є. В. Коломіна, С. В. Луконіна, М. В. Мниха, Л. О. Орланюк-Малицької, С. С. Осадця, Т. А. Ротової, Ю. А. Сплетухова, В. А. Сухова, К. Є. Турбіної, Г. В. Чернової, Т. А. Федорової, Р. Т. Юлдашева та ін.

Описані в літературі результати досліджень свідчать про практично повну відсутність моніторингу стану платоспроможності страхових компаній та у зв'язку з цим відсутність даних щодо динаміки зміни їхньої платоспроможності, а отже, і висновків про взаємозв'язок платоспроможності страхових компаній із забезпеченням їхнього успішного функціонування.

Постановка завдання. Мета статті – дослідження сучасного стану платоспроможності страхових компаній, які надають послуги зі страхування іншого, ніж страхування життя, на цій підставі обґрунтування відповідних висновків та запровадження індикаторів платоспроможності.

Виклад основного матеріалу. Для предметного розгляду питання платоспроможності страхових компаній України в умовах дії останньої редакції Закону України «Про страхування» проаналізуємо показники платоспроможності деяких із них.

З цією метою було опрацьовано річну звітність низки українських страхових компаній, які надають послуги з ризикових видів страхування, що, у свою чергу, дало можливість розрахувати показники платоспроможності страховиків упродовж 2006–2008 рр. (кількість компаній, дані річної звітності яких піддавалася аналізу, змінювалась у зв'язку з тим, що інформація про результати діяльності деяких із них не оновлювалась щорічно. Крім того, перелік компаній, діяльність яких аналізувалась, змінювався також через появу у відкритих джерелах інформації щодо страховиків, відносно яких до цього вона була недоступна). До вибірки страхових компаній, діяльність яких аналізувалась, входили як найпотужніші, так і середні та малі компанії. Розрахунки показали, що компанії, показники діяльності яких аналізувалися, мають достатній рівень платоспроможності. При цьому за результатами досліджень була встановлена значна «строкатість» показника перевищення фактичної платоспроможності над нормативною.

Відповідно до існуючих законодавчих реалій усі страхові компанії, діяльність яких упродовж 2006–2008 рр. піддавалася аналізу, виконали вимоги щодо забезпечення платоспроможності, окрім страхової компанії «ПЗУ Україна», яка станом на 01.01.2007 мала від'ємний результат перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним.

Ураховуючи орієнтацію на «західний» вектор розвитку вітчизняного суспільства та економіки, з нашої точки зору, доцільно розглянути показники, які використовуються в економічно розвинутих країнах для характеристики платоспроможності страховиків.

У закордонній страховій практиці для характеристики платоспроможності страховика використовується показник рівня достатності покриття власними коштами (Capital Adequacy Ratio або CAR), який розраховується таким чином [2, с. 240; 3, с. 85]:

$$CAR = \frac{F - N}{N} \cdot 100\% ,$$

де F – фактичний рівень платоспроможності;

N – нормативний рівень платоспроможності.

Доцільність використання цього показника фінансовими менеджерами страхових компаній зумовлюється існуванням загальноновизнаних (у США це, наприклад, система IRIS (Insurance Regulation Information System)) експертних якісних оцінок достатності покриття зобов'язань страховика власними коштами. Для закордонних страховиків, які здійснюють ризикове страхування, рекомендовані параметри оцінювання платоспроможності, наведені в табл. 1.

Таблиця 1

*Інтегральне якісне оцінювання платоспроможності страховика
[1, с. 381; 2, с. 240]*

Значення CAR, %	Оцінка покриття
<0	Недостатнє
від 0 до 25	Нормальне
від 26 до 50	Добре
від 51 до 75	Надійне
>76	Зразкове

Якщо скористатися згаданими вище значеннями інтегрального якісного оцінювання платоспроможності страховиків, діючими в США, для характеристики рівня платоспроможності українських страховиків, то ситуація матиме такий вигляд (табл. 2):

Таблиця 2

*Якісне оцінювання платоспроможності українських страхових компаній
за системою IRIS*

Відносне перевищення фактичної платоспроможності над нормативною	На 01.01. 2006	На 01.01. 2007	На 01.01. 2008	На 01.01. 2009
менше 0 % (недостатнє покриття)	-	1	-	-
від 0 до 25 % (нормальне покриття)	-	2	-	2
від 26 до 50 % (добре покриття)	2	3	6	4
від 51 до 75 % (надійне покриття)	1	-	4	3
більше 76 % (зразкове покриття)	68	64	62	60
Загальна кількість компаній, що досліджувалися	71	70	72	69

Отже, за американськими мірками, платоспроможність українських страховиків знаходилася на достатньо високому рівні. Та при цьому розмах коливань

значення відносного перевищення фактичної платоспроможності над нормативною для різних українських страхових компаній був значним. Так, наприклад, на 01.01.2006 його значення для страхової компанії «Захід-Резерв» було 10 372,09 %, тоді як для страхової компанії «Інвестсервіс» – 36,50 %. Необхідно відмітити, що на кожен наступну звітну дату дані щодо діапазону коливань значень перевищення фактичної платоспроможності над нормативною зростали. Та станом на 01.01.2009 розрив між максимальним і мінімальним значеннями цього показника зменшився. Очевидно, це зумовлено відсутністю даних по страховій компанії «Захід-Резерв», для якої значення показника перевищення фактичної платоспроможності над нормативною в попередні аналізовані періоди було максимальним. Таким чином, постає закономірне запитання: чим зумовлений такий розмах коливань значення показника перевищення фактичної платоспроможності над нормативною для всієї вибірки страхових компаній, діяльність яких аналізувалася. Виходячи з математичного змісту формул для визначення платоспроможності, очевидно те, що величина показника платоспроможності залежить, у першу чергу, від величини загального капіталу страховика. Враховуючи те, що статутний капітал має найбільшу питому вагу в загальному капіталі компаній, доходимо висновку, що компанії з високим показником платоспроможності використовують статутний капітал неповною мірою, що спричиняє явне «недовантаження» компаній страховими договорами, а також свідчить про те, що українські страховики можуть нести набагато більшу страхову відповідальність, та значною мірою демонструє перевагу пропозиції над попитом на страховому ринку України. Виходячи з цього, вітчизняним страховим компаніям доцільно зосередитися на роботі в напрямках розширення страхового поля та збільшення кількості страхових договорів.

Але необхідно враховувати, що платоспроможність страховика залежить від законодавчо визначених підходів до обчислення її нормативного значення. Враховуючи недосконалість українського законодавства в цій сфері, висока платоспроможність вітчизняних страховиків фактично уявна, а її значення значно завищені. Це видно хоча б із того, що вимоги до визначення нормативної платоспроможності, наприклад, у США набагато жорсткіші порівняно з українськими. Так, при визначенні нормативного значення платоспроможності американського страховика враховується не лише страховий, а й інвестиційний, кредитний та загальний підприємницький ризики, тоді як українські стандарти передбачають урахування лише страхового та частково перестрахового ризиків. Це, звичайно, приводить до заниження вимог до значення нормативної платоспроможності українських страховиків і, відповідно, при обчисленні загального показника платоспроможності страхових компаній дає високі значення цього показника.

Результати розрахунків показника платоспроможності страхових компаній згруповані в табл. 3. В ній же наведено узагальнені результати розрахунків щодо страхових компаній відносно, яких є статистична інформація за всіма часовими періодами, впродовж яких здійснювався аналіз їхньої діяльності. Крім того, для глибшого розуміння тенденцій діяльності страховиків у табл. 3 також наведено показники ділової активності цих же компаній.

Таблиця 3

*Динаміка показників платоспроможності та ділової активності компаній
за 2006–2008 рр.*

№ з/п	Назва компанії	Відносне перевищення фактичного запасу над нормативним				Коефіцієнт ділової активності			
		01.01. 2006	01.01. 2007	01.01. 2008	01.01. 2009	01.01. 2006	01.01. 2007	01.01. 2008	01.01. 2009
1	Брокбізнесстрахування	8046,83	1919,91	559,58	127,67	0,07	0,22	0,54	1,06
2	Вега	3668,67	8006,11	8870,44	7524,91	0,15	0,07	0,06	0,07
3	Лідер (Віейбістрахування)	3375,97	1303,63	616,90	500,77	0,17	0,39	0,59	0,58
4	Лідер Ре (ВіЕйБі Ре)	2873,12	1479,08	802,19	594,96	0,24	0,34	0,51	0,72
5	Скайд	2847,14	749,81	799,89	440,04	0,23	0,93	0,91	1,25
6	Добробут	2510,44	2117,94	871,75	1130,86	0,26	0,22	0,49	0,39
7	Росно Україна	2181,40	666,01	101,16	57,04	0,26	0,55	0,87	1,25
8	Арма	2018,80	1638,07	1407,99	1690,30	0,26	0,34	0,31	0,35
9	Східноукраїнське страхове товариство	1885,88	919,49	509,85	351,67	0,29	0,42	0,62	0,81
10	Альфа-Гарант	1790,10	1082,57	591,68	595,75	0,28	0,41	0,56	0,55
11	ОСК Резерв	1740,81	2268,85	3364,98	3243,95	0,36	0,30	0,24	0,25
12	Етико	1696,66	1768,01	1706,97	1915,29	0,30	0,25	0,27	0,24
13	Кремінь	1369,33	2265,07	1560,20	1051,03	0,62	0,39	0,54	0,82
14	Добробут та Захист	1365,90	1482,02	971,51	543,25	0,32	0,23	0,48	0,67
15	Страхова група «ТАС»	1357,09	562,50	469,37	254,66	0,29	0,58	0,55	0,69
16	Династія	1295,10	1280,23	1176,58	1088,68	0,30	0,31	0,33	0,37
17	Юпітер-М	1274,40	848,11	706,97	833,57	0,55	0,63	0,78	0,78
18	Промислово-страховий альянс	1250,97	6092,37	7700,97	6954,79	0,39	0,09	0,08	0,09
19	Олві	1219,69	1185,79	1260,35	3433,96	0,38	0,37	0,37	0,15
20	Еталон	1217,86	1498,58	125,53	67,55	0,33	0,30	0,92	1,08
21	Лемма	1205,55	1348,72	1135,76	1326,78	0,61	0,55	0,54	0,36
22	Дністер	1142,72	1386,32	607,05	2413,46	0,39	0,41	0,57	0,21
23	Онікс	1126,29	1397,20	1551,30	1616,78	0,44	0,40	0,38	0,38
24	Київ-Енерго-Поліс (Крона)	1121,05	1120,47	916,57	751,43	0,41	0,42	0,39	0,55

Продовження табл. 3

№ з/п	Назва компанії	Відносне перевищення фактичного за- пасу над нормативним				Коефіцієнт ділової активності			
		01.01. 2006	01.01. 2007	01.01. 2008	01.01. 2009	01.01. 2006	01.01. 2007	01.01. 2008	01.01. 2009
25	Скарбниця	1034,03	1289,50	1183,62	874,53	0,42	0,33	0,35	0,41
26	Український страховий дім	1003,76	245,25	249,92	384,20	0,52	0,94	0,98	0,82
27	Інпро	986,68	571,16	422,76	658,62	0,48	0,64	0,70	0,56
28	Раритет	949,22	559,99	332,43	465,34	0,57	0,75	0,85	0,77
29	Кримська страхова компанія	921,16	764,85	951,47	827,17	0,52	0,61	0,48	0,55
30	Саламандра-Лтава	891,47	1265,00	1486,89	662,30	0,59	0,39	0,18	0,39
31	Веско	819,87	651,22	380,60	95,62	0,62	0,71	0,81	1,12
32	Гарантія	815,67	320,68	50,63	96,47	0,45	0,47	1,28	1,24
33	Азов	739,61	809,11	817,45	952,40	0,72	0,65	0,57	0,50
34	Ренесанс	647,96	2601,63	2011,92	3158,97	0,77	0,22	0,25	0,17
35	Мономах	647,57	642,91	816,32	526,79	1,12	1,20	1,00	1,38
36	Аванте	622,06	727,12	619,00	778,85	0,43	0,44	0,52	0,40
37	Аско-Медсервіс	617,65	932,74	1280,34	1108,03	0,56	0,43	0,32	0,37
38	Галицька	563,83	754,96	864,81	1365,28	0,59	0,53	0,48	0,35
39	Каштан	538,26	1137,65	1168,00	531,42	0,51	0,43	0,48	1,05
40	АКВ Гарант	528,21	756,50	453,30	594,59	1,43	1,15	1,62	1,33
41	Іллічівське СТ	502,33	601,78	590,02	561,64	0,98	0,58	0,63	0,66
42	Вексель	488,80	345,76	193,06	7,87	0,71	0,84	1,03	1,67
43	Енергорезерв	488,24	592,85	634,75	677,43	1,00	0,91	0,94	1,01
44	Строй поліс	487,31	632,55	964,93	1205,81	0,94	0,88	0,72	0,71
45	Бусін	449,18	992,49	849,33	673,21	1,11	0,64	0,78	0,73
46	Аска	354,67	366,83	336,12	455,91	1,01	0,96	1,00	1,00
47	Кредо-Классик	329,94	245,34	66,61	41,20	0,78	1,10	1,03	1,11
48	Оранта-Січ	327,25	276,84	144,84	417,77	0,84	0,88	1,19	0,77
49	Княжа	300,94	117,59	85,85	29,89	0,97	0,82	0,91	0,88

Закінчення табл. 3

№ з/п	Назва компанії	Відносне перевищення фактичного за- пасу над нормативним				Коефіцієнт ділової активності			
50	Нова	290,76	386,42	217,53	129,56	0,86	0,78	0,95	1,11
51	Країна	251,32	306,75	54,82	25,47	2,00	1,07	1,72	1,74
52	Теком	227,98	194,77	288,91	425,40	2,15	1,95	2,06	1,64
53	Енергополіс	209,00	153,17	80,78	86,13	1,55	1,80	1,97	2,56
54	Аско-Донбас-Північний	189,62	181,16	115,96	78,84	1,15	1,08	1,18	1,29
55	К'Ю Бі І-УГПБ Іншуренс	172,25	244,22	33,03	207,02	1,02	0,97	0,79	0,87
56	Просто-страхування	163,49	32,62	31,68	44,35	1,02	1,39	1,40	1,44
57	Українська пожежно-страхова компанія	155,02	167,09	101,73	87,33	1,37	1,54	1,61	1,46
58	Український страховий альянс	149,96	0,32	36,52	143,66	1,22	1,34	1,15	0,98
59	Оранта	136,07	93,64	126,74	149,67	1,33	1,30	1,07	1,16
60	Універсальна	124,92	305,71	260,83	314,91	1,15	0,89	0,83	0,80
61	Київський страховий дім	114,92	110,13	56,40	103,62	3,76	4,36	5,07	3,19
62	Гарант-Авто	96,34	36,39	38,89	74,76	1,41	1,57	1,39	1,23
63	Альковна	94,05	150,89	368,54	475,16	1,99	1,38	0,81	0,63
64	ПЗУ Україна	85,57	-10,30	623,28	457,94	1,03	1,04	0,51	0,57
65	Провідна	62,67	846,72	368,65	675,63	1,58	0,50	0,78	0,58
66	Інго Україна	44,19	41,63	25,54	40,94	1,65	1,59	1,58	1,42

Аналіз даних, наведених у табл. 3, свідчить: чим нижчий коефіцієнт перевищення фактичної платоспроможності над нормативною, тим ефективніше використовують страхові компанії ресурси, що знаходяться в їхньому розпорядженні. Ефективність діяльності таких компаній підтверджується високими коефіцієнтами ділової активності, які свідчать про число оборотів капіталу страхової компанії, що приносять прибуток або збиток. У цілому страхові компанії, діяльність яких аналізувалася, характеризуються надзвичайно високими показниками платоспроможності і дуже низькими коефіцієнтами ділової активності. Для цієї групи страховиків висновки напрашуються самі собою: основний шлях підвищення ефективності їхньої діяльності та забезпечення «розширеного страхового виробництва» полягає в спрямуванні всіх зусиль на охоплення якомога більшої частини страхового ринку.

Середній показник ділової активності по аналізованій сукупності страхових компаній станом на 01.01.2006 становив 0,81, на 01.01.2007 – 0,80, на 01.01.2008 – 0,87, на 01.01.2009 – 0,87 відповідно. Це свідчить про наявність незначного, але стійкого позитивного тренду щодо ефективності використання фінансових ресурсів страховиками.

Отже, дані про платоспроможність вітчизняних страхових компаній, наведені вище, свідчать про значний розмах коливань значень перевищення фактичного запасу платоспроможності над нормативним. У зв'язку з цим вважаємо за доцільне запровадити ступеневий контроль платоспроможності страхових компаній. Перевага застосування такого виду контролю за рівнем платоспроможності страховиків полягає в тому, що за різних значень установлених індикаторів їхньої платоспроможності пропонується здійснювати різні обсяги перевірок, а втручання органу страхового нагляду та проведення наступних за таким втручанням коригувальних і/або обмежувальних дій щодо страховика пропонується здійснювати лише за певних критичних значень індикаторів платоспроможності. Однак, значення цих індикаторів платоспроможності необхідно визначати таким чином, щоб забезпечувалась можливість превентивного здійснення внутрішніх (засобами страхової компанії) та зовнішніх (засобами органу страхового нагляду) коригуючих дій, метою яких повинно бути підтримання поточної платоспроможності страховика та зміцнення його фінансової стійкості всіма можливими правовими способами.

Урахувавши викладене вище, як перший крок з упровадження системи індикаторів платоспроможності та фінансової стійкості в Україні пропонуємо запровадити для використання всіма страховиками, які надають послуги із ризикового страхування, таких показників:

– «мінімальний рівень платоспроможності», що визначає мінімальний рівень достатності покриття власними коштами зобов'язань і визначається як перевищення фактичної маржі платоспроможності над нормативною. Якщо рівень платоспроможності страховика нижчий за мінімальний, то чинним законодавством для стабілізації стану страхової компанії та її оздоровлення має бути передбачене безумовне втручання органу страхового нагляду в діяльність страховика;

– «контрольний рівень платоспроможності», який визначається на рівні не менше 25 % перевищення значення фактичного запасу платоспроможності над нормативним і є для наглядових органів індикатором для розгортання превентивних дій, спрямованих на попередження негативних для платоспроможності страховика наслідків. У разі, якщо цей показник у страховика матиме значення нижче 25 %, то в рамках законодавства слід передбачити можливість безумовного права органу

страхового нагляду вимагати від страхової компанії проведення певних коригувальних дій на підставі розробленого страховиком і погодженого з органом страхового нагляду плану таких дій. Глибина та характер такого втручання мають залежати від ситуації, що склалась у конкретного страховика.

При цьому заходи впливу на страховиків, які порушили вимоги щодо забезпечення належного рівня платоспроможності, можуть бути тотожними тим, що застосовуються за кордоном. З досвіду зарубіжних країн відомо, що органи страхового нагляду в галузі здійснення коригуючої діяльності, спрямованої на підтримання поточної платоспроможності страховика та зміцнення його фінансової стійкості, мають право вимагати [5, с. 31]:

- примусової передачі частини страхового портфеля іншому страховику;
- скорочення страхових операцій за певними видами страхування;
- зміни перестрахової політики та розширення практики перестраховування зобов'язань страховика;
- підвищення статутного капіталу страховика;
- скорочення кредиторської заборгованості;
- зміни напрямів інвестування коштів, що покривають страхові резерви, тощо.

На нашу думку, кожний страховик повинен таким чином піклуватися про свій фінансовий стан, щоб коливання його платоспроможності відбувалися над межею, котра визначає її контрольний рівень, а це, у свою чергу сприятиме нейтралізації негативного впливу волатильності ринків, економічних умов, нововведень у галузі та інших факторів. Контрольний рівень платоспроможності повинен установлюватися на досить високому рівні, щоб втручання уповноважених державних органів здійснювалося на достатньо ранній стадії виникнення труднощів у страховика. Водночас, обґрунтування значення контрольного рівня платоспроможності повинне враховувати природу превентивних коригуючих заходів. Щоб не наражати на ризик репутацію страховика і, таким чином, додатково не ускладнювати ситуацію в якій він опинився через недостатню платоспроможність, для превентивних коригуючих заходів може передбачатися конфіденційний характер їх здійснення.

Дослідження платоспроможності вітчизняних страхових компаній дозволяє зробити такі висновки:

- запропонована система оцінки платоспроможності страховиків дає змогу визначати проблемні страхові компанії. Однак, суттєвою рисою цієї системи повинне бути запровадження режиму щоденної звітності страховиків перед Держфінпослуг. Адже аналіз щорічної та щоквартальної звітності, за умовою, фрагментарний, не дозволяє визначати фінансовий стан страховиків надійно й повно. Саме тому налагодження моніторингу за станом страхових компаній із використанням показників, які характеризують платоспроможність компаній у реальному часі, – необхідна умова стабілізації та подальшого поступального розвитку українського страхового ринку. Фінансування цієї програми має відбуватися за рахунок учасників небанківських фінансових ринків. Отримана в рамках щоденного моніторингу інформація служитиме рекламою для успішних компаній і стимулюватиме страхувальників до укладення договорів із надійними компаніями;
- українські страхові компанії здебільшого мають високі показники платоспроможності, тобто стійкі у фінансовому відношенні;
- високі показники платоспроможності українських страховиків свідчать про невисоку ефективність використання ними капіталу і про можливість значного збільшення кількості договорів та обсягів страхової відповідальності. Зазвичай на-

рощування страхових премій призводить до зростання обсягів страхових резервів, а останнє проявляється ще й ростом зобов'язань, що при незмінних власних коштах означає погіршення платоспроможності. Тут вступає в силу властиве платоспроможності протиріччя: погіршення платоспроможності сьогодні через зростання доходу в майбутньому призведе до росту власного капіталу, що дозволяє страховику вийти на новий рівень зобов'язань [4, с. 21]. Отже, необхідність нарощування страхових премій – це нагальна умова сьогодення, що сприятиме зміцненню становища страхових компаній на страховому ринку та подальшому їх позитивному розвитку.

Водночас, треба мати на увазі, що діючі в Україні підходи до оцінки платоспроможності вітчизняних страхових компаній не в повній мірі враховують усі ризики, властиві діяльності страховиків, і в разі застосування методології оцінки платоспроможності, прийнятої в економічно розвинених країнах, очікувані результати значно відрізнятимуться.

Висновки. На основі даних, наведених вище, можна зробити висновок, що платоспроможність засвідчує можливості суб'єкта ринку (страховика) виконати, насамперед, свої страхові зобов'язання згідно з умовами договору страхування. Саме наявність відповідної суми для здійснення страхової виплати у визначений час і характеризує рівень платоспроможності страховика. Тому можна стверджувати, що платоспроможність – одна з найважливіших умов (чинників) страхового бізнесу – виступає своєрідним потенціалом для виконання страховиками своїх функцій у ринковій економіці. Неспроможність страховика покрити страховий ризик може призвести до порушення безперервності процесу господарського відтворення, спричинити банкрутство страховика, врешті-решт, дестабілізувати діяльність ринкової економіки і навіть зруйнувати механізми її саморегуляції. Отже, проблема платоспроможності страховиків була і залишається актуальною в умовах сучасного українського страхового ринку.

Література

1. Бігдаш В. Д. Страхування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Д. Бігдаш. – К. : МАУП, 2006. – 448 с.
2. Грищенко Н. Б. Основы страховой деятельности : учеб. пособ. / Н. Б. Грищенко. – М. : Финансы и статистика, 2008. – 352 с.
3. Жеребко А. Э. Совершенствование финансового менеджмента рискованных видов страхования / А. Э. Жеребко. – М. : Анкил, 2003. – 128 с.
4. Орланюк-Малицкая Л. А. Платежеспособность страховой организации / Л. А. Орланюк-Малицкая. – М., 1994. – 151. – С. 21.
5. Турбина К. Е. Зарубежный опыт государственного регулирования банкротства страховщиков / К. Е. Турбина, Р. Дзарасов // Страховое право. – 2007. – № 3. – С. 27–39.

Summary. The article presents results of solvency analysis of insurance companies that provide services to the insurance risk. Proposed for practical use insurers solvency indicators: minimum level of solvency and solvency control level.

Keywords: solvency of insurance companies, the level of adequacy of coverage by own funds, the actual solvency, regulatory solvency, business activities, the minimum solvency, control level of solvency.